

**Az Ügyvédi Összefogás Szakmai Érdekvédelmi és Érdekképviselői Egyesület
összefoglaló jellegű szakmai észrevételei
a Budapesti Ügyvédi Kamara fegyelmi gyakorlatával kapcsolatban,
a 2016. május 31.-i fegyelmi munkaértekezleten történő megvitatásra**

I.) A Budapesti Ügyvédi Kamara fegyelmi gyakorlatát megvizsgálva úgy ítéljük meg, hogy a fegyelmi eljárások alapvető garanciális szabályokat nélkülöznek, így a Kamara fegyelmi működése lényegi reformokra szorul, a „ránccfelvarrást” már nem tekintjük elégségesnek és elfogadhatónak. A legjelentősebb problémák a következők:

1.) Több szempontból is sérülni látszik a fegyelmi bizottság tagjainak az ítélkezési függetlensége.

A bíróságok garanciális működésétől eltérően a jelenlegi rendszerben **nincs bármely kamarai tag által megismerhető, azaz transzparens, továbbá a véletlenszerű kiválasztást eredményező ügyelosztási és ügykiosztási rend, aminek következtében egy adott ügy, adott fegyelmi tanácshoz rendelhető.**

A bíróságok független működése érdekében jogtörténetileg is jogos elvárásként fogalmazódott meg az eljáró bírók díjazásának normatív alapú kialakítása, s ehhez igazodóan az ügyelosztás, és a szignálás objektív alapokra helyezése. A legtöbb bíróságon az objektív alapokon történő szignálási gyakorlat már jelenleg is megvalósul, hiszen a szignálás ügyszakokon és ügycsoporton belül általában automatikusan, vagy megismerhető és előre meghatározott elvek szerint történik, amit a bírósági elnök szakmai szempontok alapján, indokolt esetekben befolyásolhat. Az ítélkezési függetlenség megteremtésének jogszabályi alapja is van, hiszen a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (BÜSZ) 31.§-ának a.)-i.) pontjai egyértelműen rögzítik, hogy ügyelosztási rendben belül, különösen milyen ügyelosztási módszerek alkalmazhatók. Különösen alkalmazhatók például a páros-páratlan ügyszámok, a meghatározott számcsoportok, az ügyszakonkénti, ügycsoportonkénti, az ügy tárgya szerinti szakosodás, vagy a számítógépes program segítségével történő automatikus ügyelosztás is. Egyértelmű tehát, hogy a jogalkotó az eljáró bírók függetlenségét oly módon is biztosítani kívánja, hogy az ügyelosztásból kizárni kívánja a szubjektív elemet.

Ez azonban nem csak a bírósági ügyelosztás és szignálás során működik így, hanem szinte minden esetben ezt tartja kívánatosnak a jogalkotó. A fizetési meghagyásos eljárás automatikus ügyelosztási rendszerének működéséről és az új közjegyző kijelölése iránti kérelem előterjesztését megalapozó kérelmek számáról szóló 23/2010. (V. 7.) IRM rendelet 2. §.-a például rögzíti, hogy a kérelmek a MOKK rendszere útján automatikusan, az érkezés sorrendjében, egyesével kerülnek a közjegyzői álláshelyek között kiosztásra. A 3. § (1) bekezdése pedig azt is deklarálja, hogy az elektronikus ügyelosztásnak a közjegyzői álláshelyek tekintetében arányosnak kell lennie.

Ugyancsak a véletlenszerű és az átlátható kiválasztást írja elő a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 27/A. §. (1) bekezdése, amely szerint a bíróság elektronikus, véletlenszerű kiválasztás segítségével - a külön jogszabályban meghatározott eljárási szabályok szerint - haladéktalanul kijelöli a felszámoló szervezetet. Az eljáró felszámoló kirendelése átlátható, ellenőrizhető módszertan szerint és olyan elvek alapján történhet, amelyek biztosítják az eljárás hatékony lefolytatásához szükséges felszámolói kapacitásokat, a felszámolók arányos munkaterhelését.

Nyilvánvalóan azért rendelkezik így egyre több jogszabály, mert a jogalkotó nem csak hogy felismerte a veszélyét a szubjektív alapokon történő, aránytalan és átláthatatlan ügyelosztásnak, hanem a normatív szabályozáson keresztül kifejezetten el is kívánja kerülni a bírói függetlenség ebből eredő csorbulását.

A fentiekhez szorosan kapcsolódó hiányosság, hogy információink szerint a fegyelmi tanácsstagok díjazása sem egységes, és nem normatív módon van szabályozva. A tiszteletdíjak a szignálás

alapján ellátott ügyek számával állnak összefüggésben. A diszkrecionális elnöki jogkörben megállapított szignálás és az ügyek számához igazodó tiszteletdíjak viszont olyan eltérést mutatnak, amely a fegyelmi bírák anyagi függetlenségét kérdőjelezi meg, hiszen a fegyelmi döntéshozók a tiszteletdíjazás gyakorlatán keresztül akár anyagilag is motiválhatók.

A jelenlegi javadalmazási és szignálási rendszer együttes eredményeképpen sérülhet a választott tisztségviselők közötti egyenlőség követelménye, és a tisztségviselők demokratikus választásnak az elve is, mivel a mindenkori fegyelmi bizottsági elnök írásba foglalt és transzparens elosztási szabályok hiányában lényegesen korlátozhatja eljárási jogukat, szélsőséges esetben el is zárhatja a választott tisztségviselőket, hogy a közgyűlés által rájuk ruházott feladatot elláthassák.

A fegyelmi tagok közötti különbségtételt azok a szakmai szempontok sem indokolhatják, hogy az adott ügyet a „legfelkészültebb” tanács bírálhassa el, mivel választott tisztségviselők esetében erre vonatkozó normatív szabályozás, és objektív mérce nélkül a legfelkészültebb tanácsot kiválasztani aligha lehetséges. Garanciális szempontok alapján az eljárás alá vontak alapvető érdeke is inkább az, hogy objektív alapon kiválasztott, és így a legfüggetlenebbnek tekinthető tanács bírálja el az ügyüket, mintsem hogy a szubjektív alapon legfelkészültebbnek kikiáltott fórum járjon el az ügyükben. Az egyes tanácsok szakmai felkészültségének igazolására és objektív megítélésére visszajelzéseként a másodfokú tanácsok-, illetve az esetleges bírósági felülvizsgálat helybenhagyó döntései szolgálhatnak. A véletlenszerű szignálástól – a bírósági gyakorlathoz hasonlóan - természetesen megalapozott szakmai indokolással esetleg el lehetne térni, így az egyes ügyek speciális szaktudást igénylő jellegéből fakadó különbségek áthidalhatók lennének.

Jól látható tehát, hogy mekkora a kontraszt a jelenlegi kamarai gyakorlat, illetve az összes többi ítélkezési fórum működése között, amely még akkor is kirívó, ha figyelembe vesszük a kamarai működés sajátosságait.

2.) A fegyelmi testület számonkérhetőségének és átláthatóságának problémái.

Az OIT felkérése alapján az Eötvös Károly Közpolitikai Intézet felmérést végzett a bíróságok működéséről. Az elkészült anyag megállapította, hogy a számonkérhetőség és az átláthatóság szempontjai különösen fontosak, mert az ítélkező szervezetek működése nem csak akkor kelthet aggodalmat, ha függetlenségük sérül, hanem akkor is károk érik a demokratikus működést, ha az önkényessé válik. Az ítélkezési önkényhez pedig a döntéshozó szervezetek átláthatatlansága és számonkérhetetlensége tárja szélesre a kaput. Az Eötvös Károly Közpolitikai Intézet kutatása igazolta, hogy a bíróságok, így a döntéshozó testületek esetében fennáll annak a veszélye, hogy egy öncélú és önmagukat védő zárt „kasztot” hoznak létre. A testület szervezeti-, illetve a konkrét ügyekben hozott döntéseinek átláthatatlansága pedig nepotizmust és akár szervezetszociológiai értelemben vett korrupciót is eredményezhet. A Transparency International a 2007-es Globális korrupciós jelentésében az igazságszolgáltatás területén a korrupciónak szélesebb értelmét használja, mint az ítéletek egyszerű megvásárlását. A Transparency International terminológiájával a számonkérhetőség és az átlátható működés hiánya is egyfajta korrupciónak tekinthető.

Mindezekre figyelemmel a Fegyelmi Bizottság jelenlegi átláthatatlan működését transzparenssé kell tenni. (pl. a szignálási rend, a bizottsági tagok díjazásának nyilvánossá tétele, a döntések anonim publikálása stb.) Külön szabályokat kell alkotni továbbá a tisztséget viselő kamarai tagoknak a tisztség ellátásával kapcsolatos esetlegesen felmerülő fegyelmi felelősségével, és felelősségre vonhatóságával kapcsolatosan.

3.) Világosan el kell választani a fegyelmi és az etikai felelősséget, ugyanígy el kell különíteni az ügyvédek fegyelmi és kártérítési felelősségét is.

Nyilvánvalóvá kell tenni, hogy egy esetleges kártérítési felelősséget megalapozó műhiba, többlettényállási elemek nélkül automatikusan nem alapoz meg fegyelmi vagy etikai felelősséget az Üt. 3.§. (2) bekezdésére, vagy az etikai kódex 3/2. pontjára hivatkozással.

4.) A fegyelmi szabályzatban a fegyelmi vétség fogalma igen általánosan került meghatározásra, s nincsenek rögzítve a fegyelmi vétségek konkrét tényállásai, és nincsenek meghatározva az egyes fegyelmi tényállásokhoz tartozó szankciók sem.

Ez a legalapvetőbb büntető- és szabálysértési jogi alapelveket és a jogbiztonság elvét is súlyosan sérti, hiszen így bármely kamarai tag bármely cselekménye a fegyelmi szabályzat szerinti bármely szankcióval sújtható. Konkrét fegyelmi tényállások hiányában még az is mérlegelési jogkörben dönthető el, hogy egy adott cselekmény megvalósít-e bármilyen fegyelmi vétséget. Az Ut. 37.§-a alapján, a 3.§. (2) bekezdésére, vagy az etikai kódex 3/2. pontjára hivatkozással lényegében bármilyen magatartás fegyelmi vétségnek minősíthető, s elvi szinten a legenyhébb esetben is alkalmazható a legsúlyosabb büntetés. Amennyiben a fegyelmi apparátus e körben dogmatikusan járna el, és az ügyvéd által elkövetett hiba minden formáját fegyelmi vétségnek tekintené, úgy a nyilvánvaló tévesen eljáró, vagy mulasztó tisztségviselők fegyelmi felelősségét is meg kellene állapítani. Aggodalomra adhat tehát okot a fegyelmi bírák azon lehetősége, hogy a normatív szabályozási deficitre tekintettel igen tág keretek között értelmezhetik a fegyelmi normákat az ítélkezés során, ami széles lehetőséget biztosít a jogi keretek újraformálására, olyan értékek és nézetek alapján, amelyet a szélesebb ügyvédtársadalom sem feltétlenül osztl.

5.) Igen súlyos sérelmet szenved a nyilvánosság elve.

A fegyelmi eljárás jelenleg már minden esetben teljes mértékben zártan, a tagok által kontrollálhatatlanul zajlik. A nyilvánosságnak a valamennyi fegyelmi tárgyalásról történő teljes kizárása nem tartható álláspont, ezért az ügyvédi törvény legalább részbeni módosítása szükséges. A nem ügyvédi tevékenység körében elkövetett fegyelmi tényállások esetén ugyanis az ügyvédi titok sérelmére hivatkozással történő nyilvánosság kizárása semmivel sem indokolható. A zárt tárgyalások esetén is alapvető garanciális érdek álláspontunk szerint a fegyelmi döntések közzététele, nem csak a rendelkező részre, de az indokolásra is kiterjedően. A fegyelmi határozatok anonimizált publikálása nemcsak a fegyelmi gyakorlat megismerhetősége, de a határozat meghozatalában részt vevők szakmai felkészültségének nyilvános kontrollja, és adott esetben számonkérhetősége szempontjából is garanciális jelentőséggel bír. A nyilvánosság jelenlegi teljes hiánya miatt a tagok az igen tág mérlegelési jogkörben alkalmazható etikai normák kamarai értelmezését lényegében csak a saját ügyükön keresztül és utólagosan ismerhetik meg. Elképzelhetőnek tartanánk, hogy az új ügyvédi törvény elfogadásáig a fegyelmi tárgyalásokon ún. „ügyvéd-ombudsmanok” vegyenek részt, akik személyükben legalább részlegesen pótolhatnák az ügyvédi törvény módosítását követően a tárgyalásokról kizárt nyilvánosságban rejlő alapvető garanciális követelményeket.

6.) A fegyelmi szabályzatban nincs rögzítve, hogy a hivatásrendi normákon túl melyek a mögöttesen alkalmazandó eljárási szabályok (Pp., Be., Ket)

A szabályozási hiány például a bizonyítás során igen komoly problémát jelenthet, hiszen az eltérő jogágak esetében a bizonyítás szabályai jelentős eltérést mutatnak. Ez pedig jogbizonytalan ítélkezési gyakorlatot eredményez, mivel az egyes ügyekben szubjektív és akár önkényes módon kerülhetnek alkalmazásra a felhívott, hézagkitöltő szabályok.

A tényleges és valós megoldást egy a fegyelmi kérdéskör összes sajátosságára figyelemmel lévő, az anyagi és eljárási szabályokat egyenlő súllyal kezelő, az ügyvédi fegyelmi tényállásokat taxatív felsoroló és a kiszabható büntetéseket ezekhez a tényállásokat hozzárendelő „Fegyelmi Kódex” jelentené. Ennek hiányában olyan alapvető jogi alapelvek szenvednek sérelmet, mint a „nullum crimen sine lege” vagy a „nulla poena sine lege”.

7.) A fegyelmi eljárás összeférhetetlenséggel és kizárással kapcsolatos rendelkezései nem kellően differenciáltak.

A hatályos szabályok nem veszik figyelembe, hogy a fegyelmi apparátus tagjai ügyvédként versenytársai, tisztségviselőként pedig a kamarai választásokon adott esetben szakmapolitikai

ellenfelei is a többi kamarai tagnak. A ténylegesen független és pártatlan ítélkezés ezért csak a garanciális összeférhetlenségi szabályok legszélesebb körű kiépítése és alkalmazása mellett valósulhat meg. A fegyelmi apparátusnak a kizárási ügyekben tanúsított gyakorlata álláspontunk szerint további aggályokat vethet fel az elfogulatlan döntéshozattal kapcsolatban.

8.) Az ún. fogyasztóvédelmi szemlélet tévesen jelenik meg a fegyelmi eljárások során.

Nem kerülnek kellő módon szűrésre a megalapozatlan panaszok, még ha a statisztikák alapján az ügyek igen tekintélyes része igazgatási úton le is zárul. Az ügyfelek által indított megalapozatlan panaszok még az elutasítás esetén is igen jelentős erkölcsi és anyagi veszteséget okoznak az eljárás alá vont ügyvéd kollégák számára. Álláspontunk szerint megfontolandó lenne ezért eleve egy igazgatási-szolgáltatási díj megfizetéséhez kötni a panasz benyújtását, aminek a jogszabályi alapját a kamarai érdekvédelmi tevékenység keretében a jogalkotónál kezdeményezni kellene. Nem vitatva azt, hogy az ügyvédi hivatásrend tagjaival kapcsolatosan valóban magasabb elvárhatósági szint érvényesül, mégsem tűnik helyesnek a jelenlegi gyakorlat, amely következtében az ügyvéd a panaszossal, illetve a fegyelmi megbízottal szemben szinte eleve alárendelt és hátrányos helyzetbe kerül.

9.) Változtatni kell a büntetéskiszabás során tévesen alkalmazott fokozatosság elvén, amely a korábbi fegyelmi cselekményeket azok jellegétől és súlyától függetlenül igen gyakran automatikusan súlyosbító körülménynek tekinti.

10.) Problémát jelent az a gyakorlat, amely a szándékos és gondatlan elkövetés között alig tesz megfelelő különbséget, és szinte minden fegyelmi vétséget szándékosnak minősít.

11.) Egységesíteni kell a büntetéskiszabás gyakorlatát.

El kell kerülni, hogy hasonló tényállások mellett eltérő döntések szülessenek. Az igen kevés megismerhető, illetve nyilvánosságra került döntés alapján úgy tűnhet, hogy egyes fegyelmi határozatok igen jelentős mértékben térnek el az általános fegyelmi gyakorlattól (feltéve, hogy ilyen körülmények között egyáltalán beszélhetünk „általános fegyelmi gyakorlatról”). Az eltérő fegyelmi ítélkezés anomáliái a döntések átfogó koherencia-vizsgálatával kimutatható és kiszűrhető lenne.

12.) Célszerű lenne a mentesülés szabályait is differenciálni.

Ennek hiányában még a kisebb jelentőségű fegyelmi vétséget esetileg elkövető, nem visszaeső kollégák is könnyen stigmatizálódnak.

13.) A jelenlegi szabályozás nem tartalmazza egyértelműen a fegyelmi tanácsstagok különvélemény alkotási jogkörét.

A csak az uniformizált véleményeket kialakítani képes ítélkezési gyakorlat szükségszerűen laposodik és igénytelenedik el idő előtt. Ezért a különvéleményeknek helyt kell adni a fegyelmi határozatokban.

14.) A fegyelmi testület személyi összetételében állandó és igen zárt közösségként jelenik meg a tagság számára.

A kamarai szabályok nem korlátozzák, hogy a tisztségviselők több cikluson keresztül töltsék be a hivatalukat. A tapasztalatok szerint a fegyelmi apparátusból távozó tagok helyére pedig szinte kizárólagosan azok kerülnek be, akik korábban a fegyelmi testület mellett ún. fegyelmi jegyzőként működtek. A fegyelmi jegyzők és a fegyelmi bizottsági tagok, valamint más kamarai tisztségviselők között nem egy esetben rokonsági, vagy más érdekközösség is fennáll. A zárt jelleget erősíti a fegyelmi jegyzők díjazása is. A jegyzők nem választott tisztségviselők, hanem őket a Fegyelmi Bizottság elnöke választja ki, illetve kéri fel. Ennek ellenére a díjazásukat is kizárólagosan ő állapítja meg, és nem az Elnökség vagy a Közgyűlés. A kijelölt jegyzők díjazása több esetben meghaladta a választott fegyelmi bizottsági tagok tiszteletdíját. A jelenlegi szabályozás ugyan nem írja elő, hogy

csak ügyvéd vezetheti a fegyelmi tárgyalás jegyzőkönyvét, a Budapesti Ügyvédi Kamarában egyes vidéki kamarák gyakorlatával szemben, mégis kizárólag ügyvédek végzik ezt a feladatot jelentős tiszteletdíjazás fejében.

A jogszociológia tárgyú kutatások általánosságban azonban azt állapítják meg, hogy az állandó és zárt összetételű testületekben az ebből fakadó előnyök mellett jelentős az esély a belterjessé válásra, a közösségtől való eltávolodásra és egy olyan elitista és önérdékű szemlélet kialakulására, ami akarva akaratlanul kihathat a döntéshozatali folyamatra és a valós viszonyokkal ellentétes, sajátos ítélkezési gyakorlatot eredményezhet. Mindennek elkerülése érdekében célszerűnek tartanánk egy olyan fegyelmi struktúra kialakítását is, amelyben szélesebb körben vesz részt a tagság. Minden szempontból kivitelezhetőnek tartunk például egy olyan megoldást, ahol a fegyelmi bizottság taglétszámának lényeges csökkentése mellett a bizottság tagjai csak a tárgyaló tanácsok elnökei adják, míg a tanácsok másik két tagja az aktív kamarai tagok közül kerülnek behívásra akár kötelező alapon, akár valamilyen előzetes kiválasztási elvek mentén. Ez a megoldás, nemcsak hogy felszámolná a fentiek szerint leírt elitista kört, de az aktív tagsági részvétel elősegíteni az ügyvédi szakma buktatóinak, kockázatainak és nem ritkán sötét oldalának szélesebb körben való megismerését és megismertetését.

15.) A fegyelmi testületben nem különül el kellő módon a „vádképviselői” és az ítélkezési funkció sem.

A fegyelmi megbízottak és a fegyelmi bizottsági tagok közötti igen szoros szervezeti-, és személyes kapcsolat alapvetően kérdőjelezi meg, hogy a fegyelmi tanácsok független és befolyásmentest döntést tudnak hozni az adott ügyben, illetve vetheti fel annak gyanúját, hogy nem kerül-e a döntés már jó előre egyeztetésre a „bíró” és az „ügyész” között.

II. Összefoglalás és javaslatok:

A fent vázolt problémák alapján megállapítható tehát, hogy a fegyelmi bizottság működése számos garanciális aggályt vet fel. Mindezek következtében a fegyelmi döntések legitimitása szociológia szempontból megkérdőjelezhető. A legitimitáció csorbulása esetén a fegyelmi döntések viszont a generál-prevenációs céljukat kevésbé érik el, a tagság részéről a fegyelmi apparátus egy nem kívánatos, ellenséges szervezetként definiálódhat.

A jelenlegi kamarai fegyelmi jogkör valóban különleges kincsnek számít a jogi hivatásrendek fegyelmi működése között, ezért a legcsekélyebb mértékben sem szabad megrendíteni azt a bizalmat, amit a jogalkotó az ügyvédségnek a fegyelmi ügyek önálló intézhetőségével megszavazott. Európa több országában támadás érte az ügyvédi autonómiát, ezért nem vállalható annak a kockázata, hogy ok merülhessen fel az ügyvédi autonómia talán egyik legmarkánsabb alapját jelentő fegyelmi jogkör részleges vagy teljes elvonására. Álláspontunk szerint **a jelenlegi fegyelmi gyakorlat a fegyelmi jogkör veszélyeztetése nélkül változatlan formában nem tartható fenn.** Nem elégséges hogy a fegyelmi apparátus tisztességesen és szakszerűen működjön, hanem a látszatát is kerülni kell az ezzel ellentétes gyakorlatnak. Ennek érdekében a demokratikus működés normatív kereteit is meg kell erősíteni az átlátható szabályok mielőbbi megalkotásával és nyilvánosságra hozatalával.

Az új ügyvédi törvény egyik kiemelt feladatákként ezért a fent vázolt hiányosságok és fogyatékoságok felszámolását kell meghatározni azzal, hogy a kamarai önkormányzati szervek kapjanak kellő felhatalmazást a jelenlegi elavult szabályok helyett egy korszerű „Fegyelmi Kódex” megalkotására. Ennek pedig, az új törvényi szabályozással összhangban, már alapvetően a bírósági eljárások során érvényesülő garanciális alapelvekre (vö. ártatlanság vélelme, nyilvánosság, nullum crimen sine lege elve stb.) kell épülnie. Csak a legfontosabb garanciális változtatásokat említve (és a nyomaték kedvéért vállalva a helyenkénti ismétlés ódiúmat):

- A kódexben **konkrét fegyelmi tényállásokat kell rögzíteni.**
- Alapvető garanciális szabályként **rögzíteni kell az egyes fegyelmi tényállásokhoz tartozó büntetési nemeket és tételeket.**
- A kódexben egyértelműen rögzíteni kell, hogy a hivatásrendi normákon (ügyvédi törvény, fegyelmi szabályzat) túl **az eljárási szabályokat.**
- Mindenképpen tételesen **meg kell határozni azon cselekmények körét, amelyek kizárással szankcionálhatók.** A kizárás, mint egy 10 évre szóló „foglalkoztatástól eltiltás” csak az ún. „főbenjáró fegyelmi bűnök” (pl. letéttel kapcsolatos súlyos visszaélés, okirathamisítás, ügyvédi ellenjegyzéssel kapcsolatos szabálytalanság stb.) esetében kerülhet alkalmazásra. Egyszerűbb szakmai hibák miatt végrehajtható vagy felfüggesztett kizárással egy kollégának sem lehet az ügyvédi életpályáját megtörni, vagy őt az ügyvédi tevékenységében korlátozni.
- A kódexben a **fegyelmi büntetéseket is differenciálni kell,** hogy az adott cselekménnyel valóban arányos szankció kerülhessen kiszabásra, így ne a pénzbüntetés, vagy a kizárás legyen a leggyakrabban alkalmazott büntetés.
- Nyilvánvalóvá kell tenni, hogy a **fegyelmi eljárás elsődleges célja a prevenció.** A hibázó kollégák arányos szankcionálásával a tiszta működésre való ösztönzése, a jogszerű, a hivatásrendi szabályoknak megfelelő ügyvédi gyakorlat elősegítése. A fegyelmi tárgyalás elsődlegesen nem a panaszosok fogyasztóvédelmi, kártérítési eszköze, hanem az ügyvédek érdekvédelmi szervének olyan ítélkező fóruma, amelynek a speciális és generális preventív hatáson keresztül alapvetően az ügyvédi érdekeket kell szolgálnia. Nyilvánvalóvá kell tenni, hogy a fegyelmi eljárás nem a megtorlás, a létszámszabályozás vagy a tagok fegyelmezésének elsődleges eszköze, hanem olyan megbecsülendő kamarai privilégium, amelyet a tagság általános érdekeinek megóvása céljából fokozott felelősséggel kell gyakorolni.
- **Elképzelhetőnek tartanánk egy olyan fegyelmi struktúrát kialakítását is, amelyben szélesebb körben vehet részt a tagság.** Például előzetes jelentkezés és regisztráció alapján bármelyik kamarai tag a fegyelmi bizottság tagjává válhatna, akik közül véletlenszerű kiválasztással kerülne az adott ügyben eljáró fegyelmi tanács kijelölésre. Mivel a fegyelmi ügyekben történő ítélkezés a valamennyi kamarai tag által kötelezően ismert etikai és fegyelmi szabályzat alapján történik, így bármelyik praktizáló ügyvéd alkalmas egy fegyelmi ügyben történő döntéshozatalra. Ennek kétségbevonása a fentiekben túlmenően azért sem indokolt, mert a jelenlegi választási rendszer sem kíván meg a fegyelmi bizottságba jelentkező és megválasztott tagoktól semmilyen speciális vizsgát, képzést, vagy a kellő gyakorlat és elméleti tudás igazolását.
- A fegyelmi ítélkezés speciális eljárási szabályai (pl. határozatszerkesztés, kiadmányozás stb.) igen rövid idő által elsajátíthatók, így ezen „speciális ismeretek és gyakorlat” miatt sem szükségszerű a jelenlegi struktúra fenntartása. A jelenlegi rendszer előnyének megőrzése miatt viszont elképzelhetőnek tartanánk akár egy olyan „vegyes” rendszert is, ahol a 3 tagú tanácsokban lenne egy „professzionális” illetve állandó tag, aki mellé a fegyelmi bizottsági tagok névjegyzékéből kerülne mindig kisorsolásra 2 további tag. Mindez nagyobb fokú garanciát jelentene a pártatlan és elfogulatlan ítélkezés megvalósulására, valamint szélesebb konszenzuson alapuló ítélkezési gyakorlat kialakulásához vezetne, és a döntések szociológiai legitimitását is fokozná. Elkerülhető lenne továbbá a fegyelmi apparátus ún. szervezeti önértékének és önigazoló, önfenntartó attitűdjeinek a jelenleg sokak által kifogásolt formában való megjelenése is.

A fegyelmi működéssel kapcsolatos kritikák az utóbbi években több kamarai szakmai fórumon, is megfogalmazásra kerültek, azonban érdemi és látható változások nem történtek. Ellenben még a konstruktív szakmai javaslatok is olyan heves és negatív reakciókat váltottak ki a fegyelmi apparátusból és egyes kamarai vezetőkből, amelyek már önmagukban is igazolták a fegyelmi ügyszakkal szembeni előítéletek megalapozottságát.

Mindennek ellenére őszintén bízunk abban, hogy a jelenlegi fegyelmi munkaértekezlet meghirdetése valóban egy újfajta szemléletmód megszületését segíti elő, s hogy Egyesületünk

jobbító szándékú szakmai észrevételeit a fegyelmi testület részéről is konstruktív nyitottság fogadja majd.

Budapest, 2016. május 26.

Dr. Bártfai Beatrix s.k.
elnök

Dr. Buczkó Péter s.k.
témafelelős

Dr. B. Szabó Gábor s.k.
témafelelős